

BADANIA FAUNISTYCZNE I EKSPOLRACYJNE JASKINI SZMARAGDOWEJ W RUDNIKACH

Jarosław Kur

<http://www.scientificdiving.eu/contact>

Jaskinia Szmaragdowa (Szeptunów) w Rudnikach, jest jednym z największych odkryć speleologicznych lat 90-tych na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Z powodu łatwego dostępu stała się ona miejscem bardzo częstych odwiedzin nie tylko grotalazów ale też mieszkańców okolicznych terenów. Największą atrakcją przyciągającą zwiedzające osoby jest jezioro znajdujące się na dnie jaskini (Rybak 1990). Jaskinia prezentuje bardzo ciekawy obiekt przyrodniczo – turystyczny, gdzie możemy zaobserwować bardzo intensywną działalność turystyczną.

W jaskini zostały przeprowadzone kompleksowe badania faunistyczne oraz fizyko-chemiczne wody, miało to miejsce podczas szeregu wyjazdów w latach 2005-2006. Pobrane próby zostały przekazane specjalistom w celu dalszych badań.

Stwierdzono występowanie takich grup jak: skąposzczety *Oligochaeta*, małżoraczki *Ostracoda*, skoczogonki *Collembola*, muchówki *Diptera*, pajęczaki *Arachnida*, wije *Myriapoda* oraz ciekawe stanowisko nietoperzy *Chiroptera*.

Analiza fizyko-chemiczna wody wykazała bardzo duże zanieczyszczenie trudnymi do zanalizowania substancjami. Zanieczyszczenie spowodowało zanik klasycznej fauny wodnej, oraz zaobserwowano skupienie się na powierzchni wody organizmów nietypowych dla tego stanowiska.

Badania w jaskiniach oraz co za tym idzie znajomość fauny jaskiniowej Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej była fragmentaryczna do lat 80 –tych (Skalski 1981). Następnie badania cieków oraz zbiorników wód jaskiniowych w latach 90-tych poszerzyły informacje na temat występowania fauny wodnej i powierzchniowej (Dumnicka&Wojtan 1990). Stwierdzono, że zespół organizmów jaskiniowych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej jest bardzo obfity w stosunku do fauny innych regionów krasowych na terenie Polski (Dumnicka 1999). Klasyczne znajdujące się tam grupy faunistyczne ulegają przekształceniu pod wpływem czynników środowiskowych oraz działalności człowieka. Bardzo często duży wpływ na parametry wód oraz skład fauny jaskiniowej ma występowanie w okolicy obiektów przemysłowych oraz intensywna gospodarka rolnicza (Galas 2005).

Nurkowania w tej jaskini nie przyniosły oczekiwanych efektów eksploracyjnych. Podjęte były próby eksploracji bocznych ciągów znajdujących się w jeziorze oraz nie opisywanego wcześniej syfonu znajdującego się pod meandrem. W obu przypadkach eksploracja zakończyła się dojściem do bardzo ciasnych pasażów. W jaskini została wykonana dokumentacja fotograficzna i filmowa.

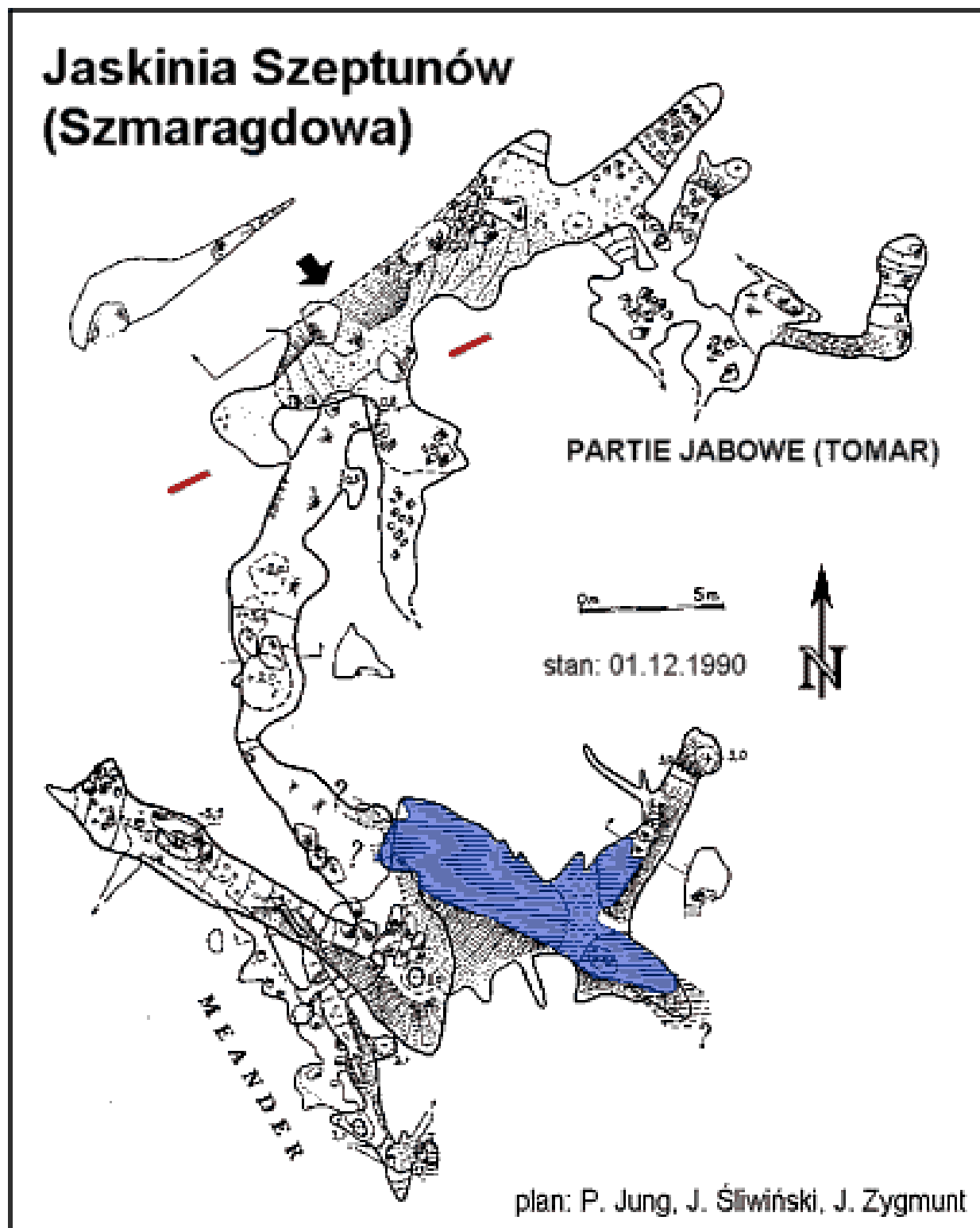
Dumnicka E. 1999. Fauna podziemna Tatr. Jaskinie Tatrzańskiego Parku Narodowego tom 7 13-29

Dumnicka E, Wojtan K. 1990. Differences between cave water ecological system in the Kraków-Częstochowa Upland. *Stygologia* 5 (4) 241-147

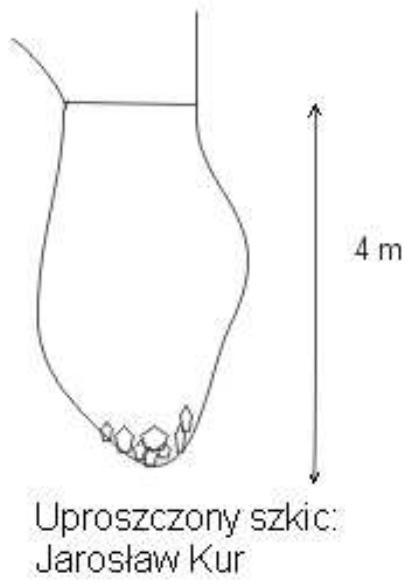
Galas J. 2005. Human impact on physical and chemical properties of springs from Crakow-Częstochowa Upland (Southern Poland). *Polish Jurnal of Ecology* 53 (3) 329-341

Rybak J.1990 Jaskinia Szeptunow w *Eksplorancik* 2 (16)

Skalski A. 1991. Charakterystyka fauny podziemnej Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie. Przyroda 2. 51-59

http://www.sktj.pl/epimenides/jura/szept_p.html

Ryc. Syfon pod meandrem.